

Проналізовані показники свідчать про те, що в таких країнах, як Ірландія, Велика Британія, Естонія кредитні спілки йшли змішаним шляхом розвитку (екстенсивним та інтенсивним одночасно); Україна, Білорусь Молдова та Росія розвивалися екстенсивно (тобто за рахунок великої кількості цих НБФУ та їх членів); Литва, Латвія, Польща пішли шляхом інтенсифікації розвитку. Це підтверджує те, що темпи приросту кількості кредитних спілок та їх членів значно відставали від обсягів наданих кредитів та залучених заощаджень.

Література

1. Статистичний звіт за 2005 р. Всесвітньої ради кредитних спілок [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.woccu.org/publications/statreport>
2. Статистичний звіт за 2006р. Всесвітньої ради кредитних спілок [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.woccu.org/publications/statreport>
3. Статистичний звіт за 2007 р. Всесвітньої ради кредитних спілок [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.woccu.org/publications/statreport>
4. Статистичний звіт за 2008 р. Всесвітньої ради кредитних спілок [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.woccu.org/publications/statreport>
5. Статистичний звіт за 2009 р. Всесвітньої ради кредитних спілок [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.woccu.org/publications/statreport>
6. Статистичний звіт за 2010 р. Всесвітньої ради кредитних спілок [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.woccu.org/publications/statreport>
7. Статистичний звіт за 2011 р. Всесвітньої ради кредитних спілок [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.woccu.org/publications/statreport>
8. Статистичний звіт за 2012 р. Всесвітньої ради кредитних спілок [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.woccu.org/publications/statreport>
9. Статистичний звіт за 2013 р. Всесвітньої ради кредитних спілок [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.woccu.org/publications/statreport>

УДК 336.2

Проскура К.П.,

д.е.н., доцент кафедри аудиту,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

АНАЛІЗ ОБСЯГІВ ТА СТРУКТУРИ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ В УКРАЇНІ В 2014 РОЦІ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

В умовах нестабільності економічної та політичної ситуації в Україні особливої актуальності набувають питання аналізу надходжень до бюджету та пошуку додаткових джерел фінансування державного бюджету. Традиційно, в Україні основну частину, більше 70% бюджетних надходжень складають податки та збори, але в ситуації що склалась більшість платників податків в Україні стають неплатоспроможними і очікувано вже не зможуть в достатній мірі виконати свій податковий обов'язок збору податкових надходжень до бюджету, що означає необхідність розробки запобіжних заходів та альтернативних варіантів фінансування бюджету.

В 2014 році в Україні спостерігалось падіння всіх макроекономічних показників, нестача коштів для утримання соціальної інфраструктури та бюджетної сфери, суттєве падіння курсу національної валюти, зниження рівня життя населення і та в цілому світового рейтингу держави. Дані тенденції вплинули на виконання бюджету за 2014 рік, призвели не недоотримання запланованих на цей рік бюджетних надходжень, в тому числі і податкових; різке падіння ділової активності та прибутковості суб'єктів господарювання призвело та посилення інфляційних процесів призвело до подальшого падіння рівня надходжень від прямих податків та перерозподіл структури податкових надходжень в бік податків на споживання, зокрема, ПДВ. Проаналізуємо розміри та структуру податкових надходжень, запланованих на 2014 рік згідно Закону про Державний бюджет на 2014 рік. Всього податкових надходжень було заплановано 299 588,8 млн. грн. (79,29% всіх надходжень до зведеного бюджету), в тому числі податок на додану вартість 149 958,7 млн. грн.(50,05% всіх податкових надходжень), податок на прибуток підприємств – 40 290,4 млн. грн. (13,45% всіх податкових надходжень, податок на доходи фізичних осіб – 14 191,8 млн. грн. (4,74%), акцизний податок - 44 927,9 млн. грн. (15 %).

За даними Державної фіскальної служби України (далі – ДФС), оприлюдненими на її офіційному сайті, фактично отримані суми надходжень податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів та до державних цільових фондів до Зведеного бюджету України складають за 2014 рік 381 855,1 млн. грн., з них до Державного бюджету України – 293 424,9 млн. грн., або 77 % від загальної суми надходжень. Найбільшу питому вагу в загальній сумі надходжень державного бюджету складають надходження: ПДВ із ввезених на територію України товарів (107 287,2 млн. грн., або 36,6 %); ПДВ із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) (80 684,9 млн. грн., або 27,5 %); податок на прибуток підприємств (39 941,8 млн. грн., або 13,6 %); акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) (28 085,5 млн. грн., або 9,6 %).

Аналіз структури податкових надходжень до бюджету також показує негативну тенденцію скорочення питомої ваги прямих податків в загальній сумі податкових надходжень, що свідчить про суттєве зниження ділової активності та прибутковості підприємств. Це однозначно означає, що в Україні не розвивається промисловість, падають обсяги реалізації, зменшується кількість податкостроможних платників податків.

Далі проаналізуємо суми податків та зборів, нарахованих протягом 2014 року платниками податків та порівняємо їх з сумами надходжень, визначивши тенденції в динаміці їх зміни. Так, за даними ДФСУ, станом

протягом 2014 року податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів у сумі 166 759,3 млн. грн., них до Державного бюджету України – 138 788,5 млн. грн., або 83% від загальної суми надходжень. Найбільшу питому вагу в загальній сумі нарахувань державного бюджету складають нарахування: податок на прибуток підприємств (38 833,4 млн. грн., або 28,0%); ПДВ (35 861,0 млн. грн., або 25,8%); акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) (27 387,7 млн. грн., або 19,7%). Як бачимо, тенденція щодо розмірів нарахованих та сплачених податкових надходжень протягом 2014 року є негативною, що свідчить про звуження оподаткованої бази і суттєве потенційне зменшення суми податкових надходжень до бюджету у 2015 році.

З 1 січня 2015 року вступили в дію ряд нових законів, що визначили напрями податкової реформи. Так, зменшено кількість податків та зборів, переглянуто механізм сплати податку на прибуток, переглянуто склад і ставки податників єдиного податку, уточнено ставки податку на доходи фізичних осіб, і т.д. В обґрунтування даних законопроектів розраховувались фінансові ефекти від впровадження таких змін, але, на нашу думку, ситуація мало прогнозована.

Підводячи підсумки слід відмітити, що ситуація з надходженням податків до бюджету в Україні в 2015 році може стати критично, враховуючи падіння ділової активності, припинення діяльності частини значних промислових об'єктів і багатьох малих і середніх суб'єктів господарювання, падіння купівельної спроможності населення, різкого падіння курсу гривні, невизначеності податкового законодавства і нестабільної політичної ситуації в країні. В даній ситуації вже не може бути виходом посилення податкового контролю і перегляд складу і механізму розрахунку податків і зборів. Об'єктивно вітчизняний бізнес і населення уже не можуть виконувати необхідний рівень податкового навантаження для наповнення бюджету у необхідних для забезпечення видаткової частини розмірах. В таких умовах, незважаючи на те, що зазвичай податкові надходження складають більше 70% всіх надходжень до бюджету, в 2015 році, враховуючи невтішні очікування і тенденції динаміки податкових платежів, слід орієнтуватись на інші види надходжень і здійснювати пошук інших, скоріше за все, зовнішніх, джерел фінансування.

УДК 658.1:005.336

Пустовгар С.А.,
викладач кафедри фінансів,

Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

ВИЗНАЧЕННЯ КЛАСІВ ФІНАНСОВОЇ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ

В умовах фінансово-економічної кризи актуалізується проблема діагностики фінансової неплатоспроможності підприємств металургійної галузі у зв'язку із зростанням суми чистих збитків підприємств галузі, кількості збиткових підприємств та підприємств, проти яких порушено провадження у справі про банкрутство.

Питанням діагностики неплатоспроможності підприємств займалися ряд вчених, серед яких І. Благун, М. Кизим, Ю. Копчак, А. Матвійчук, О. Терещенко [1-3]. Зазначені дослідники акцентують увагу на визначенні ймовірності банкрутства підприємства, проте з метою проведення превентивної діагностики фінансової неплатоспроможності підприємств, виникає необхідність визначення класів фінансової неплатоспроможності на основі поєднання впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

При визначенні впливу внутрішніх чинників на фінансову неплатоспроможність підприємств металургійної галузі акцент робиться на фінансових показниках, які є результативними та відображають вплив інших факторів. Проте, оскільки неплатоспроможність підприємства необхідно розглядати як поточний стан та можливість ефективного використання фінансового потенціалу відновлення платоспроможності, який характеризується наявністю та можливістю залучення фінансових ресурсів за рахунок внутрішніх та зовнішніх джерел, при діагностиці фінансової неплатоспроможності підприємства необхідно враховувати і вплив компліментарних та деструктивних факторів зовнішнього середовища.

За основу для визначення класів фінансової неплатоспроможності підприємств металургійної галузі взято "Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства" [4], в яких наводиться пояснення сутності видів фінансової неплатоспроможності підприємств.

В результаті проведеного дискримінантного аналізу визначено показники, що ідентифікують рівень фінансової неплатоспроможності підприємств металургійної галузі та побудовано функції класифікації підприємств металургійної галузі за рівнем фінансової неплатоспроможності (рис. 1).

Побудовані, з використанням дискримінантного аналізу, функції дають змогу визначити рівень фінансової неплатоспроможності металургійних підприємств шляхом віднесення підприємства до класу, для якого класифікаційна функція (У) має найбільше значення.

Найбільший вклад в загальну дискримінацію металургійних підприємств за рівнем платоспроможності вносять: коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу, коефіцієнт оборотності основних засобів, коефіцієнт рентабельності продаж та інтегральний показник зовнішнього середовища – показники, які доцільно використовувати з метою оперативної діагностики.